

REPUBLIKA HRVATSKA
VISOKI UPRAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B
Frankopanska 16

Poslovni broj: UsII-306/20-10

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki upravni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sutkinja Lidije Rostaš, predsjednice vijeća, Ljiljane Karlovčan-Đurović i Sanje Štefan, članica vijeća, uz višu sudsku savjetnicu Lanu Štok, zapisničarku, u upravnom sporu tužitelja Zagreb, kojeg zastupa opunomoćenik protiv tužene Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti, Roberta Frangeša Mihanovića 9, Zagreb, koju zastupa predsjednik Vijeća uz sudjelovanje zainteresirane osobe Zagreb, koju zastupa opunomoćenik odvjetnik u Zagrebu, radi naplate računa za usluge terminiranja glasovnih poziva u pokretnu i nepokretnu mrežu, na sjednici vijeća održanoj 12. svibnja 2021.

presudio je

I. Odbija se tužbeni zahtjev koji glasi:

„1. Usvaja se tužbeni zahtjev.

2. Poništava se točka II. Odluke HAKOM-a KLASA: UP/I-344-08/19-03/02, URBROJ: 376-08-1-20-21 od 31. srpnja 2020. i sudi:

Nalaže se operatoru Zagreb u roku od 8 dana od zaprimanja ove odluke isplatiti operatoru Zagreb iznos od 3.381.842,83 kune (s PDV-om)

podredno:

1. Usvaja se tužbeni zahtjev.

2. Poništava se točka II. Odluke HAKOM-a KLASA: UP/I-344-08/19-03/02, URBROJ: 376-08-1-20-21 od 31. srpnja 2020. te se predmet vraća javnopravnom tijelu HAKOM na ponovni postupak.“

II. Odbija se tužiteljev zahtjev za naknadu troškova upravnog spora.

III. Nalaže se tužitelju Zagreb, da zainteresiranoj osobi Zagreb, nadoknadi trošak upravnog spora u iznosu od 3.125,00 kuna u roku od 15 dana od dana primitka ove presude.

IV. Odbija se zahtjev zainteresirane osobe naknadu troškova upravnog spora u preostalom iznosu od 39.150,00 kuna.

V. Ova presuda će se objaviti u „Narodnim novinama“.

Obrazloženje

1. Odlukom tužene Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti (dalje: HAKOM) KLASA: UP/I-344-08/19-03/02, URBROJ: 376-08-1-20-21 od 31. srpnja

2020. naloženo je operatoru _____ iz Zagreba da u roku od osam dana isplati tužitelju iznos od 27.841,01 kunu, a s preostalim dijelom zahtjeva tužitelj je odbijen.

2. Protiv označene odluke tužitelj je podnio tužbu u kojoj tvrdi da se tuženik priklonio stajalištu kojim je predviđen jednogodišnji zastarni rok za tražbine telefona i to kao posebnu zakonsku odredbu koja se odnosi na stranke u ovom postupku. Tvrdi da je odredbe pravila o zastari nužno potrebno primjenjivati i tumačiti ovisno o ugovornom odnosu te se poziva na praksu Visokog trgovačkog suda. Navodi da su zakonom propisani zastarni rokovi različite duljine trajanja ovisno o tome jesu li stranke trgovci ili se radi o potrošačima, radi li se o uslugama tražbine telefona ili o ostalim tražbinama. Smatra da pojam „tražbine telefona“ nije moguće tumačiti toliko široko da bi se primijenio na konkretnu pravnu situaciju jer se radi o tražbini nastaloj između trgovaca koji su ujedno operatori elektroničkih komunikacijskih usluga i koji jedni drugima pružaju usluge terminacije telefonskih poziva.

3. Tužitelj tvrdi da konkretan pravni odnos valja razlikovati od onog u kojem tužitelj pruža drugom trgovcu telekomunikacijsku uslugu kao krajnjem korisniku. Navodi da se usluga terminacije telefonskih poziva ne može pružati krajnjem korisniku telekomunikacijske usluge već da je ista rezervirana isključivo za drugog operatora elektroničkih komunikacijskih usluga i da ista nema veze s pružanjem usluga telefona, a iz kojih proizlaze „tražbine telefona“. Tvrdi da tome u prilog govori i sadržaj Ugovora o međupovezivanju pokretne javne komunikacijske mreže od 18. lipnja 2013. iz kojeg proizlazi da je društvo _____ pružalo svoje telekomunikacijske usluge trećim osobama kao krajnjim korisnicima, u svrhu ostvarivanja zarade svakog od uključenih operatora.

4. Tužitelj tvrdi da se u tom smislu radi o prometu roba i usluga te da se ni u kom slučaju ne može raditi o tražbini za uporabu telefona. Predlaže izvesti dokaze saslušanjem svjedoka na okolnost prirode usluge međupovezivanja i obračunatih naknada te po potrebi izvesti dokaz telekomunikacijskim vještačenjem na okolnost predmeta ugovora o međupovezivanju i prirode usluge međupovezivanja i obračunatih naknada za terminiranje. Nadalje tužitelj tvrdi da se nedvojbeno radi o trgovačkom ugovoru, a kako je člankom 228. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ 35/05., 41/08., 125/11., 78/15. i 29/18., dalje: ZOO) propisan poseban trogodišnji zastarni rok za tražbine koje proizlaze iz trgovačkog ugovora te da se u skladu s odredbom članka 14. istog zakona treba primijeniti upravo taj rok. Nejasan mu je navod tuženika da se duljim zastarnim rokovima omogućava operatoru koji ima jači tržišni položaj kumuliranje spornih računa do iznosa koji u konačnici mogu ugroziti opstanak drugog operatora. Predlaže usvojiti tužbeni zahtjev i poništiti točku II. Odluke HAKOM-a i naložiti _____ da isplati tužitelju iznos od 3.381.842,83 kune, podredno vratiti predmet tuženiku na ponovni postupak.

5. Tuženik u odgovoru na tužbu tvrdi da je ispravno primijenio jednogodišnji rok zastare, da je i Ustavni sud utvrdio da je praksa Visokog trgovačkog suda neujednačena te da je odlučio sam riješiti to pitanje. Tvrdi da se veleprodajna usluga nalazi u podlozi maloprodajne i da je s njom neraskidivo povezana. Navodi da bez terminacije (završavanja) poziva u mrežu operatora u kojoj se nalazi krajnji korisnik kome je poziv upućen, dotični korisnik ne bi mogao ostvariti komunikaciju i prihvatiti poziv. Navodi da je isto vidljivo i iz ugovora na koji se tužitelj poziva gdje je jasno navedeno da je svrha veleprodaje usluge pružanje javnih govornih usluga krajnjim

korisnicima. Ne osporava da se obračun ove veleprodajne usluge radi na mjesečnoj osnovi, jednako kao i obračun maloprodajne usluge. Tvrdi da tužitelj nije osporio njegovo utvrđenje da je protekom vremenskog roka dokazivanje ispravnosti tretiranja poziva kao poziva upućenog unutar EU ili izvan EU bitno otežano ako ne i moguće.

6. Tuženik navodi da njegovo utvrđenje da se duljim zastarnim rokovima operatoru koji ima jači tržišni položaj omogućava kumuliranje spornih računa do iznosa koji u konačnici može ugroziti opstanak manjeg operatora nije ključno za tumačenje odredbe o zastarnom roku, već da ono potkrepljuje njegovu ispravnost pa kada to utvrđenje i ne bi bilo točno, tumačenje odredbe o zastarnom roku od strane tuženika bi bilo ispravno. Međutim, da je u okolnostima predmetnog slučaja vidljivo da je tužitelj postupio upravo po tom obrascu tj. da je kumulirao osporavane račune zainteresirane osobe, vodio neučinkovite pregovore sa zainteresiranom osobom oko njih te, u konačnici pokrenuo postupak pred HAKOM-om kada je ukupan iznos osporavanih računa postao višemilijunski. Nadalje se protivi izvođenju predloženih dokaza te ističe da je iz tužbe jasno da se tuženik ne protivi utvrđenom činjeničnom stanju, a da je sporno pitanje primjene odredbe o zastarnom roku pravno pitanje koje nije potrebno vještačiti. Slijedom navedenog predlaže odbiti tužbeni zahtjev.

7. Zainteresirana osoba u odgovoru na tužbu ne osporava da su tužitelj i zainteresirana osoba trgovci i da su ugovori o međupovezivanju sklopljeni među njima trgovački ugovori, ali osporava da se zbog te činjenice na sporno pitanje o primjeni zastarnog roka treba primjenjivati samo i isključivo članak 228. ZOO-a koji propisuje zastarni rok od tri godine. Tvrdi da propisivanjem specijalnih odredbi o zastari zakonodavac nastoji riješiti upravo one pravne situacije u kojima dolazi do primjene određenih ekonomskih, tehničkih i drugih posebnosti kao što je u ovom predmetu. Navodi da se zastara od tri godine ima primjenjivati samo u slučaju kada za pojedine partikularne slučajeve nije zakonom propisan neki drugi rok zastare. Tvrdi da zakonodavac propisujući posebne odredbe za tražbine iz članka 232. stavka 1. točaka 2. do 4. ZOO-a ne radi razliku je li isporuka obavljena za potrebe kućanstva ili se radi o tražbini trgovačkih ugovora.

8. Zainteresirana osoba se slaže s navodima tuženika da pojam tražbine telefona uključuje, ne samo naknadu za elektroničke komunikacijske usluge koje operatori elektroničkih komunikacijskih mreža pružaju svojim korisnicima (maloprodajna razina) već i elektroničke komunikacijske usluge koje operatori pružaju jedni drugima (veleprodajna razina) kao što je u ovom slučaju usluga terminacije telefonskih poziva. Tvrdi da postoji povezanost maloprodajne i veleprodajne razine kako bi se u konačnici mogla ostvariti telekomunikacijska usluga, koja nužno jest usluga telefona. Tvrdi da se obračun i naplata veleprodajne usluge vrši po istom obrascu kao i u slučaju maloprodajnih usluga. Imajući u vidu njihovu tehničku kvalifikaciju tvrdi da je logično da se sporne telekomunikacijske usluge kvalificiraju kao tražbine telefona na koje se primjenjuje zastarni rok iz članka 232. stavka 1. točke 3. ZOO-a.

9. Zainteresirana osoba navodi da je tužitelj odugovlačio i manipulirao s postupkom naplate spornih računa čime je kao veliki operator doveo zainteresiranu osobu kao malog operatora u izrazito nepovoljnu situaciju, a da je posebice tendenciozno da tužitelj od zainteresirane osobe traži da dokazuje valjanost određenih poziva nakon protoka vremena od gotovo tri godine. Tvrdi da je tuženikova odluka zakonita jer se radi o tražbini telefonskih usluga na koje se primjenjuje zastarni rok od jedne godine. Ujedno se protivi tužiteljevim dokaznim

prijedlozima jer je u upravnom postupku dostatno utvrđeno činjenično stanje, a u ovom postupku nije sporna priroda ni svrha ugovora između tužitelja i zainteresirane osobe. Stoga predlaže odbiti tužbeni zahtjev.

10. Sud je uzeo u obzir činjenice utvrđene u postupku donošenja osporavane odluke kao i očitovanja stranaka tijekom upravnosudskog postupka te je, na temelju razmatranja svih činjeničnih i pravnih pitanja (čl. 55. st. 3. ZUS-a), utvrdio da tužbeni zahtjev nije osnovan.

11. Naime, iz spisa proizlazi da je tuženi HAKOM zaprimio tužiteljev zahtjev za pokretanje postupka rješavanja spora protiv zainteresirane osobe d. o. o. radi naplate računa za usluge terminiranja glasovnih poziva u pokretnu i nepokretnu mrežu tužitelja u ukupnom iznosu od 3.602.390,91 kunu s pripadajućim zateznim kamatama. Kako je zainteresirana osoba tijekom upravnog postupka isticala prigovor zastare, tuženik je kao prethodno pitanje primjenom odredbe članka 55. stavka 1. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“ 47/09., dalje: ZUP) odlučio riješiti pitanje zastare odnosno primjenjuje li se u predmetnom slučaju jednogodišnji ili trogodišnji zastarni rok.

12. Kako Zakonom o elektroničkim komunikacijama („Narodne novine“, 73/08., 90/11., 143/12., 80/13., 71/14. i 72/17.) nisu posebno propisani rokovi zastare za potraživanja koja nastaju u ugovorima između operatora, to se na to pitanje primjenjuju odredbe ZOO.

13. Odlučujući o navedenom zahtjevu, tuženik ne osporava da je ugovor sklopljen između tužitelja i zainteresirane osobe trgovački ugovor. Međutim rješavajući prigovor zastare primijenio je odredbu članka 232. stavka 1. točke 3. ZOO-a uz obrazloženje da je tom zakonskom odredbom zakonodavac precizirao koje tražbine zastarijevaju za jednu godinu među kojima je i tražbina telefona, a da pri tom nije pravio razliku radi li se o tražbini iz trgovačkog ugovora ili o isporuci obavljenoj za potrebe kućanstva. Zauzeo je stajalište da se pod pojam „tražbina telefona“ mogu svesti i elektroničke komunikacijske usluge koje operatori pružaju jedni drugima kao što je to ovdje slučaj s uslugom terminacije telefonskih poziva. Primjenom navedene zakonske odredbe koja propisuje jednogodišnji rok zastare, tuženik je odlučio da je od ukupno 58 računa za 49 računa tužitelja nastupila zastara, a da za 9 računa zastara nije nastupila te je naložila zainteresiranoj osobi da tužitelju plati iznos od 27.841,01 kunu dok je s preostalim dijelom zahtjeva tužitelj odbijen.

14. Po ocjeni ovog suda, pravilno je tuženik odlučujući o prigovoru zastare u predmetnom slučaju primijenio jednogodišnji rok zastare propisan odredbom članka 232. stavka 1. točke 3. ZOO-a za tražbine telefona, a ne trogodišnji rok zastare propisan člankom 228. istog zakona. Naime, u ovom predmetu nije sporno da su i tužitelj i zainteresirana osoba trgovci i da su ugovori o međupovezivanju sklopljeni među njima trgovački ugovori, međutim, u odnosu na duljinu zastarnih rokova odredbama članka 232. ZOO-a određeno je propisano da tražbine telefona zastarijevaju za jednu godinu, a da pri tom navedene zakonske odredbe ne razlikuju usluge telefona za potrebe kućanstva od tražbina iz trgovačkih ugovora. Stoga je tuženik pravilno pojam „tražbina telefona“ tumačio na način da, osim usluga na maloprodajnoj razini, obuhvaća i usluge na veleprodajnoj razini jer se te usluge, kao što je pravilno ocijenio, nalaze u podlozi maloprodajnih usluga s kojima su neraskidivo povezane jer bez terminacije poziva u mrežu operatora u kojoj se nalazi krajnji korisnik kojem je poziv upućen taj korisnik ne bi mogao ostvariti komunikaciju i prihvatiti poziv. Tuženik je u predmetnom slučaju pravilno odlučio o tužiteljevom

zahtjevu, uz razložno obrazloženje s kojim je ovaj sud suglasan, a koje radi izbjegavanja nepotrebnog ponavljanja prihvaća u cijelosti. Iz navedenih razloga, tuženikovo rješenje je ocijenjeno zakonitim.

15. U pogledu prijedloga tužitelja za održavanje rasprave pred ovim sudom, treba istaknuti da tužitelj, tuženik, a ni zainteresirana osoba nisu doveli u pitanje pravilnost činjeničnog stanja utvrđenog u postupku i odlučnog za pravilno rješavanje predmetne upravne stvari pa je ovaj sud predmetni spor riješio bez održavanja javne rasprave, ocijenivši da su u predmetnom slučaju raspravljena sva pitanja, odnosno ona koja su odlučna za donošenje pravilnog rješenja te razlozi zbog kojih se osporavano rješenje osporava ne zahtijevaju daljnja činjenična utvrđenja.

16. Slijedom navedenog, trebalo je na temelju odredbe članka 57. stavka 1. ZUS-a odbiti tužbeni zahtjev i odlučiti kao u točki I. izreke ove presude.

17. Odluka o troškovima temelji se na odredbi članka 79. ZUS-a. Prema stavku 2. navedenog članka ZUS-a vrijednost predmeta upravnog spora smatra se neprocjenjivom, a prema stavku 4., stranka koja izgubi spor u cijelosti snosi sve troškove spora.

18. Tužiteljev zahtjev za naknadu troškova spora je odbijen jer je izgubio spor u cijelosti (t. II. izreke presude), a zainteresiranoj osobi je priznat trošak sastava odgovora na tužbu u iznosu od 2.500,00 kuna, uvećano za 25%, što ukupno prema Tbr. 23. t. 1. u vezi s Tbr 50. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Narodne novine“ 142/12., 103/14., 118/14. i 107/15., dalje u tekstu: Tarifa) iznosi 3.125,00 kuna (točka III. izreke presude), a odbijen je s preostalim dijelom zahtjeva u iznosu od 39.150,00 kuna (točka IV. izreke presude).

19. Odluka o objavi presude u „Narodnim novinama“ temelji se na odredbi članka 14. stavka 8. Zakona o elektroničkim komunikacijama (točka V. izreke presude).

U Zagrebu 12. svibnja 2021.

Predsjednica vijeća
Lidija Rostaš, dipl. iur., v.r.

Za točnost otpravka - ovlaštena službenik

Tanja Nemčić